



HORTOBÁGY.

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díj:

Négyhathasos petít sorért
egyszeri hirdetésnél 5 kr.
háromszornál 4 kr. több-
szornál vagy nagy ter-
jedelmű hirdetésnél ár-
leszállítás.
Egyes szám ára
13 kr.

Megjelen
minden vasárnap.
Előzetes ára egy évre
6 frt. fél évre 3 frt.
három hóra 1 frt. 80 kr.
Szerkesztő és ki-
adóhivatal a cze-
ledtési 3. számú hátk-
házban.

Roszul alkalmazott civilisatio következményei.

Bennünk van-e az az eredendő bűn: nem kutatjuk; de hogy az ember, embertársától örökli a bűnt, kétségen kívül áll, ez régen el van döntve. A kis szigeteken, hol kevés ember lakhatik, a lakosokat jóknak s romlatlanoknak találják, de a nagy szigeteken, hol a nép száma a száz- ezreket meghaladja, már rangfokozatok s születési külön- ségek tapasztalhatók; már ott vannak, kik a mások szor- gamából élnek s ezeket rabszolgáiként tekintik; vannak papok, kik borzástó bálványimádást hoztak be, emberá- dozatot követeltek s fertelmességeiket minden kigondol- tató módon feltartani igyekeztek. — Méginkább chron- tottakk szokásban, erőteljesen a szigetek lakóit a messziről odavándorított idegenek s a régebben egyszerű boldogsá- ban élőket, egészen szerencsétlenekké tévők.

Ily példa erre Tahiti, a társaságszigetek egyik leg- nagyobbika. A forró égő határán, délre az egyenlítő-vonaltól vannak a társaságszigetek, melyek az angol és fran- czia utazók bővebb ismertetése óta majd minden nemzet- beli által látogatattván, mintegy kiskarva tömre- tettek, ugyhogy Tahiti alig 10,000 lakost számlál jelen- leg.

Ezeket a régibb utazók, mint a föld legszebb embe- reit irták le, nem sötétebb arczzinnel, mint az olasz, vagy spanyol. Három osztályról tesznek említést; az elsőbe tar- tották a papok, kik haragosak, sötétek és gonoszok, mint az egyetlen illeték az emberádozat magával hozza; a másik osztály a nemeseké vagyis uralkodóké, magas, kar- sus, erős, ügyes természet. De amellett jó kedvű, élvezet- vágy s könnyelműséggel. Búszkeségük kizár minden tár- ságságot az alsó osztályal, mely a munkásokból áll, ezek hasonló szép testalkatúak, de nem oly nyugalmak és erősek.

Midőn az első európaiak ott partra szálltak, a legbol- dogabb népeket találták és szigetein, a legszeretettel- tőbb szokásokkal, szelidség, jókedv, barátság s előkeze- nyiséggel; a legalsóbb népsztyál is boldog volt s talán még boldogabb, mint az előkelők, amennyiben elsőszülöttjei- ket nem kellett átadni a papoknak, hogy azokat az isten-eknek áldozzák, vagy — ha szép leánykák voltak — azokat magok számára megtartás. E szokás iszonya leg- inkább abban, hogy a gyermekek a szükeiknél hagyattak felseledültek, ekkor áldozatul a papok részére adták, (ami az isteneknek, vagy — mi itt fodorlog volt — a pa- poknak kedves dolga vala.)

E vidám s boldog emberek barátságát fogadták az idegen látogatókat; s mivel ők mint a természet gyerme- kei nem ismerék a vétkeket, mintilyen s mivel a természet- től minden teremtménybe adott ösztönnel teljesítésében semmi gyalázatot és bűnt nem láttak; vendégeiknek a leg- drágábbat is odaajándékozták mivel bírtak, semmi viszon- járadékot nem kívánván, mint ugyanazon boldogságot, mit élvezni megengedtek.

Mindéz nagyon megváltozott; ma tróziók, gono- szok, minoket az angol hajófégyelem növelhet, mentek oda mint missionáriusok s azon minoket, hogy szemtelensé- geiket, dobozásaikat, durvaságaikat s tiszta szívű szeret- telmítő népecskébe átláttalják. Most már nem lehet látni a partok virányain azon kellemesen tünöző gráciá- kat, minoket Cypriani s Cook oly elragadólag rajzoltak. Most már nem láthatni azon bájos természetet, azon szelid és ártatlan arczvonásokat; most csak a nyavalyák által eltorzított szemtelen nőket láthatni ottan, kik pénzért ad- ják el kellemeiket s ittazon fetrengések sárban és szeny- ben; nem találni most köztök a becsületet, kiverte azt be- lökők a missionariususok kényeztetésére, melyet mesteri- leg kezel, mivel kezelését saját hitán annyiszor érezte. Min- denemü betegség tizedrésze olvaszta le a néperjét, szá- mást s mi egykor e szigetszereplőt oly vonzóvá, varáz- szeptévé, eltűnt, nem mint némelyek állítani merik — a keresztényváltásba, hanem a fertelmekbe, miket durva terjesztői annak helyébe állítanak.

Csupán a kisebb szigeteken, hová a missionáriusok még nem talokdhattak, találhatni fel azok lakóit csak- nem eredeti egyszerűségükben; ott élnek tiszta és csinos kunyhóikban, melyek annyira tiszták, hogy a puszta föld- ről ugyszólván étkezni lehetne. Ott élnek a nők és leány- kák egyszerű füstöltyeikben, melyek a papir-szederfa rostjából derakunka kerített tarkaszínű kelméből állanak, testük felső részét szüzes tiszta szűpségben fedetlenül hagyják; — ott járnak és kelnek kivágott nagy falevéllal borítva homlokaikat, a mezőkön kertek és berkekben, anél- kül, hogy félénk keltsene a vadmacskák fényű szeméitől, a veszedelmes kigyók sziszegéseitől. Ott még a természet kimeríthetlen bőségben terjeszti ki adományát, a mezőre,

kertekre, a legzöltebb s táplálóbó gyümölcsökben; az erdők árnyai a vadmadarakból többet nyújtanak ezerannyi- nál, mint mennyire ez egyszerű lakosoknak szüksége van; — azért e szigetszereplők a tengeri utasoknak éléskam- rául szolgálnak, honnan a legolcsóbban mindennel ellát- hatják magokat, mikre hosszú utjukban még szükségük lehet.

De hova a missionáriusok bejuthattak, ott minden azon uralkodó koronája vagyonához tartozik: kit azok vá- lasztottak maguknak s a szegény emberek nem rendel- kezhetnek többé saját birtokaikkal. Leírhatlan kemény- séggel irtották ki előbbi egyszerű szokásaikat, a nyíltszívű vidám emberekből képmutatókat csináltak, azon ifjakat s leányokat, kik szerelmüket egymásnak ajándékozták, nehé- zű munkák, utépítések, árokásásra bűntették. Kik a jótékony természetű bő ajándékaik élvezetében boldogok s megelé- gedtek valának, megszokott örömeik helyett a templomok- ba parancsoltattak, meghalgtatni azon rettenő prédikálá- sokat, melyekben a pokol sokkal borzasztóbb képekkel rajzoltatott, mint azok, melyeket a szigetlakók gondolataiból künni szándékoztak.

Legtöbbször e missionáriusoknak, ottlan a nép aljából kerülvén ki, nem bírnak túllátni azon iskola határán, mely- ben képeztek, nem tudnak más szokásokat képzélni, mint minoket Angliában láttak és ismertek, végre nem bírnak türelm, elnézés, egyenességgel s mi legfőbb, nem mentek jó példavá a nép előtt, melyet mivel akarnának. Többny- re kevés jövedelmük levén, többre hitoznak; innen van, hogy e pap urak már Tahitiban is behozották a papi tized- t s a szegény népet igazmatlanul eljótatják; ők eszkö- zők minden adósvetésnek, mely a tengeri utazók s sziget- beliek közt történik, s ebből is elveszik magoknak az orosz- lánrészt. Összeszedik a legezdarabb kelmeiket, mik Angol- országban csak az idegen világrészli számára készülnék s cserébe adják azokat a benszülőtteknek; elhalmozók oket angliai aranyművelekkel, rézöl és tonpakkal; hozzászoktat- ják őket a hru csecesbecsükhöz, s cserébe elrabolják tőlök az értékes drága tárgyakat, mikre a kereskedő-hajóknak szüksége van.

Szomorú, ha látja az ember, miszerint Krisztusnak ezen állapotai megtagadva jellemeket, magasztos külde- tésüket lealázzák; midőn magokat kereskedőknek bélyegzik, s az evangélium hirdetését gyapot, és rézportékká hízalá- sával cserélik föl; midőn butikjokból a templomba, s a temp- lomból butikjokba térnek vissza; szomorú, ha tudja az ember, hogy mindenki, kit megtérítettek, évenként egy disznó, öt banbuszkorsó kókuszolajat, s négy kosár gyapotot téri- toinok szolgálatni tartozik; drágán fizetetik meg a ke- zertényintést.

Megfogható, hogy ilyenü visszaélések végre is meg- szakasszák a nép türelmét, s az új apostolok elűzték. De az ágyuk emésztheten gyümölcsökkel töltvők s mivel a tahitaiak önszántukból nem akarták magukat bologgtatni, néhány fregát küldtetted oda, melyek az új hitet s annak hír- detőit isten dicsőségére tiszteletben tartották.

Nehéz lenne most már hű képet rajzolni azon boldog s elégedett állapotról, melyben különben e szelid jó em- berek éltek. A természetű a kaukázsi legistább faj jelle- gét nyerték, ragyogó fekete szemek oly éleveséget oly tüzet mutatnak, mely azonban a jószág s szelidségtől lágyítat- tott meg, arczvonásaik oly szabatosak, fogaik oly kitűnő szípek, kezeik s lábuk oly csodásan kicsinyek, — színök annyira kevésse hasonlít az indiánok barna bőréhez, hogy őket, oda zajlott európaiak ivadékaiknak méltán tarthatni. A férfiak magas karcsu termetekkel erősek s ügyesek, rend- kívül rugékonyságot s csint mutatnak mozdulataikban, mi a mindennap ismételt testgyakorlatnak következménye. Emellett oly rendkívül izléssel bírnak öltözékeikben, s oly keresett tisztasággal, hogy megmagyarítható azon első tengeri utazók e feletti esodlakozása, kik e szigeteket első- ben meglátogatták. Boldogságuk is könnyen felfogható. A tájak elragadó szépek, a tenger mindenütt üde léget terjeszt a vidékre, a termékenység a bünámlatig terjed; s mindemellett e boldog emberek nem súlyedtek azon öntudatlan restségekbe, melynek az ily égal alatt lakó ázsiai afrikai s európaiak magokat egészen általadják. Nekik a tevékenység teszi kedvesé az életet, s a munka gyönyör- rökkel váltatik föl; tánc, vidám dalok, testgyakorlat, va- dászat, mindennemü ünnepegy éjjel és nappal, folytono- változatot adnak életüknek.

Most a missionárek sötét komolysága támogatva az angol ágyuktól, oly szigorú törvényeket hozott, hogy erő- szkos változáson ment keresztül minden. Sem a tenger roppant kiterjedése, sem az Ocean járhatlansága, sem a sziget megmászhatlan hegyei, — hova az új boldogság szorgalmas adományozói elől menekültek — nem védhették meg őket. Szerencsére lehetetlen volt minden boldogságot

elrombolni, mindamellett, hogy a pálinka, s az angol mat- rózok lelkiismeretlensége a szerencsétleneket tizedrészyi- re leapasztotta, s bár a betegségek, miket ezek magokkal hoztak, ezenekint megkívánták az áldozatot, a többi megtartá eredeti szépségét, nem oly kitűnően ugyan mint előbb, mert a missionárek a kék és vöröse festett szoknyákat hozták be divatul, ugy a férfiak mint nőkre még hosszú ingeket is akgtattak. Ahelyett, hogy a szép leány- kák máskor a legszebb virágokból font koszorúkkal ékíték homlokaikat, melyeknek gyönyörű sine a szép hosszú ha- jak fekete tüztől méginakbó kivált; ahelyett, hogy a fér- iak lombkoszorúkkal védtek magokat a napsugarak ellen, mint Apollo tévé a görögök között; a missionárek az el nem kelt nőikalapokat hajószámra hozatták, s a benszülő- tekre mint bájos virágokkal sokkal szebbeket, rátukmálták.

Ami még szép e népről mondható, csupán azon helyen található az e szigeten, hova missionárek még nem talokdhattak, vagy is a távolabbi kisebb szigeteken. — Mindaz, mi elmondott, hasonlóan ráillik az aequatortól északra eső Sandvich, vagy ázsiahoz közelebb eső Carolina, Mariána, Philippina szigetekre is, ott is azon sziget-lakosok boldogok, kik az eurpai civilizátorok erőszakkal bologit- ni akaró buzgósgaiktól még eddig menekülhettek.

Az arany,

— ipar- és földismetani szempontból. —
(Vége)

Miután röviden előadtuk az arany előjvetelét a föld belsejében, már most lássuk, hogy szeditik ki foncsor- zós (amalgamatio) által a különféle ásványokból, melyek- kel vegyülve van.

Az aranytartalmú kövek egy ezüsterü mozzárban összetöretnek — ugyanyira, hogy finom porrá válik, az- után víz segélyével egy teknőben addig tisztáztatik az ide- gen portartalomtól — míg az arany láthatólag nagyobb mennyiségben van, mint az idegen részek. Ekkor egy mo- zszáralaku edénybe tétetik; meleg vizet öntenek rá és hi- ganyval vegyítik; e mütét után addig kevertetik, mígnem a higany (vegytani rokonsága lévén az arannyal) egycso- nővé alakul a porarannyal. Ekkor rongyba tévé kimeredik ugy, hogy a higany gőz-alakban elpárolog és megmarad egy aranygolyó, melyet aztán valamely pénzverednek vagy váltóhivatalnak rózászinü bankóért adnak el. — Az egész mütét f o n c s o r z á s n a k nevezetik.

Erdélyben Offenbányán az ugynevezett fekete-réz- érczben is előfordul; ezt a következőleg választják el. A fekete-rézércz, z ú z m ü (Pochwerk) máskép t ó r m ü által porrá töretik, e por erre készült alkalmas felvitett ke- menecében megporköltetik, mígnem izzóvá lesz az ércz- por, a különféle elpárologható savanyok előzőlignek s ekkor a por egy közönséges malmon liszté öröltetik, mi- által az arany legkisebb porszemecskéje is elválik a réz- érczektől. Ez meglevén, tengelye körül forgó hordóba te- szik a lisztet és a mennyiséghez képest higanyt hozzá, (egy mázsa érczhez 25 font higanyt), mely az előbbi módon magához ragadván minden aranysemecskét, a réz egé- szen különválik az aranyportól. Ez igen természetes, mert a hordó szüntelenül forogván a higanynak legkisebb nyugta sincs; át meg átjárja az aranytartalmú por-rézerczest s minden arany szemecskét magával ragad. Itt is egy arany- higanygolyó képződik (foncsor. Amalgam) melyet az előbbi módon mentenek meg a higanytól és adják át a forgalomnak.

Végül megkísérlek, ipar és pénzügyi szempontból pár szót mondani ama sokaktól ásitott kincsörol — az aranyról.

Az arany a legfontosabb vállalatok közé tartozik minden államnál. Ez alapja a pénznek, alapja a hitelnek. Amely államnak több adóssága van, mint amennyi aranyat képes előállítani, az veszt hiteltől. E körülménynek kö- zönhetjük azt, hogy a kedvesen pengő arany- ezüstpéz helyett l e n g ő rózászinü papirokat kell zsebre raknunk. Természetesen nemcsak az arany mennyisége határoz ebben, hanem határoz a ezüsterü állangazdálkodás. Né- zünk meg más államokat, ott nem természetnek annyira- nyat, mint nálunk s mégis boldog jólétnek örvendek és nem az aranynak, hanem a papirnak van agója, ott tudni- illy, hol több a kiadás — mint a bevétel. Hazánk arany- ipari tekintetből mindenetre előláll Európában, mert kö- zéparannyal (Királyhágon innen és tul) 20 mázsa arany- at ad évenként. Egész Német- és Franciaország nem ad ennyit, sőt elmondhatjuk, hogy Oroszországot kivéve Európa ¼ része sem ad ennyi aranyat; mert: Porosz- szág néhány márk aranyat és 20,000 m. ezüstöt ad. A tulajdonképi Németország ad néhány (mintegy 70 m. Az m. márkot jelent = 16 lat), márk aranyat és 125,000 m. ezüstöt (A magyar haza ad 200 mázsa körül évenként) Olaszország semmi aranyat nem ad, csupán 160,000 m.

ezüst. Anglia is kevés aranyat ad, de annál többet kap cselezneri kereskedése által. Oroszországnak legtöbb arany- ezüstje van, de ázsiai birodalmából nyeri. Csak az Urálból 1819 óta 678,055 berlini fontot 298,212091 talér értékben.

Eddigél California adott legtöbb aranyat, de hogy évenként mennyit ad, azt nem tudjuk. Abból lehet itélni, hogy 30,000 munkás foglalkozott (most már nem) arany- assással, kiknek napfizetésük 6—10 dollár volt (egy dollár 2 pfrt). Tessék ebből itélni. A többit kedves olvasóimra bízom, kik ezekből átlátandják, mennyire fontos kérdés a bányászat, melyről büszkén mondhatjuk, hogy hazánkban szépen és gazdagon van képviselve.

Adja a magyarok istene, hogy virágozzék bányász- tat, mely nem egyszer volt elősegítője anyagi és szellemi előhaladásunknak. Ahol pénz van, ott jólét, műveltség és hatalom is lehet. L. N.

Poprád.

Hol égig ér a tisztes Tátra,
Az ős Kriván néz két országra,
A csucson nem nő fü s mohá,
Tenyészet ott ninesen soha.
Alantabb a nagy rengeteg
Felzug, ha jó a tergeteg;
Ha esőndes a völgy; mely öléből
Két kis vidám patak esőrómpól.

Regecségen, az ős időben,
Kékes kőd ülte völgy ölében,
Szép ifju tündérrár rakott
Mohos sziklából két lakot;
Poprád az egyik, — arca barna,
— Hadistent vélsz ott állani; —
Aranyfőké fúrtal takarva
Fehér Vág gyöngye vállán.

Első találkozásuk óta
Két szívben egy a gondolat,
Együtt valának ők naponta,
Az élv sok perczet elragadt;
Megöntözik kristályhabokkal
Virágait a két pataknak,
S azokból egymas homlokára
Jó illatú füzért szorítanak;
Együtt türodnek, egy dal zendül
Két ajakról egy érzelemről.

A vándorutra is együtt bocsátja
A két tündér légy habjait,
És kebleiknek lázas indulatja
Fölzengi hű fölszájat;
S a két patak virágos partja mellett
Egymáshoz átsusogja a szerelmet.

Ha tulárad keblők viharja,
S a duzzadó hab földgádot;
Hullámjaink egygyé vegyülnek,
S folyamanná lesz a két patak;
Együtt hullámzik a két hű kebel,
Minden hab egy boldogságot lehel.

Eredve dus Királyhegyéből,
Megtutva a szép tájt, — hova
Virágos völgyekké terülnék
Ipoliteza és Benkova, —
Egy büszke ifju szilajon
Vágtat ragadó habokon,
S nagybírtelen előrehágnak
Hullámjain Fekete Vágnak.

Habok hátán mi délzezen ül,
Büdög keblét hűdög szív lakja;
De most a habokból fölmerül
Fehér Vágnak tündéralakja;
S im fölhevül a nyugodt elme,
Hő lángra lobban gerjedelme;
Tüzes szemével hátraint,
S rohamra készíti habjait.

Elérve a tündér patakját
Mellé simul; — a bős haboknak
Szól s ezek urak kényzavára
Légy suttogásra csilapodnak. —
Buvós dalokban elbeszéli
Dús kincseit Királyhegyének,
Mi bájlok a völgyek vidéki,
Honnan hullámjai jövének; —
Mily igazó gyönyörre várhat
Még megfelfutandó után,
Elmondja a mesés esodákat
A távolpart virányain;
Forrón esengve kérvekeri,
Legyen kísérőutára neki;
S bőfüllatú virágzudákra
Lehajlik a tündér fejére.

A még szokatlan esbászavakra
Fehér Vág hű könyvetek ejte;
Éré, hogy zaklatott szívében
Hű ifja mármár elfelejtje;

A hódító szagu virágfüzérnek
Bűbájai kedébe férközének;
Nem bír tovább szívével küzdeni,
Magát hűvel öleli engedni;
Két szív együtt emelkedik,
Egy érzést táplál mindenik;
És habjaink egygyé folyának
Szép völgyén Király-Lehotának.

Meglátva Podrád kedvesének
Már más ülélo karját;
Szemébe hű könyvek jövének,
És megállító habjait.
Tárt szívéből mélyen solajta,
S kristályhullámot legott
Lassu folyással visszahajta;
A medren mit már megfuttat.
Majd mint örült — sok esavágyással
Az új medret dühöngve ássa.

Zadul, zadul, — rombolva mégyen
Mint órisággyó süötlen;
Olykor mint a vad folszív
Melynek elablak kölykeit;
Rónák felett bércek alatt
Vad futással tovább szalad;
Míg a körpárok sziklakarja
Bőszült futását visszatartja.

Hullámjai magásra zajlanak,
De ingatlan maradnak a falak;
Hába zug, esapodsa, tépi,
Majd ismét esdekelve kéri;
Szírtben nines szív, durván taszítja
Hullámjait megtörve vissza.
Elvégre Örlo sziklakéble
— Hol Poprád oly forrón esenge —
Megszája őt, — s dörgő szavára
Megnyílik a bércek határa.

Rohan, rohan, mint számúzott
A megnyílt sziklat között,
Mely habjait szorítva tartja,
Nines már itten virágos partja.
El-ellankad, — némán, süötlen,
Búsán omlik szíres medrében;
Míg a szikláról gyászfátyolul
Csüngő bokrok árnya ráborul.
Mint utvesztett vándor holgyonva, távol
Forrón mádot szeretett honától —
Magával ezer keservert viszen,
A tő, ahol fut, merő idegen.

Gyakran, szép nyári holdas éjszakákon,
Ha arra jársz utas, meghallhatod
Mégmegloesannai, s fájalmas morajjal
Húgy susogni a futó habot:
„Szép fehér galambom!
Hű voltam te hozzád;
Hogy csak engem szeretsz,
Szászor rehelte szád.

És im megpillantván
Egy idegen ledért,
Régi kedvesedet
Megvédte, feledé.

S én, szép vidékemet,
Szülőföldem, hazám,
Mindent, mi kedves volt,
Miattd elhagyám;

Miattd holgyok
Nem ismert tájdon,
Merre val sorsomnak
Könnyű játéka von.

Messze, messze, — hova
A nap nyugodni jár,
Ott leszen mely sírom
A Bált sziklám!

Hova nem juthat-el
— Oly távol van tőle —
Sötétlő sírodnak
Keleti szellője!”

Kadarecy.

DEBRECZENI HIRMONDÓ.

— Zenedénk növendékeinek közvizsgálatát mult hó két utolsó napján tartattak meg. E jeles intézéstünk megnyitása óta még év sem mult el s mi- és szakértők véleményét fejezzük ki, midőn tudatjuk, hogy zenedénk növendékei az első közvizsga óta is nagy haladást tettek. Részletekbe ezuttal nem bocsátkozunk; általánoságban azonban szükségesnek tartjuk a közönség jelen nem lehetett részének tudomására juttatni, hogy Cohn Adolf hegedűtanár alapos tanítása nyoma igenis meglátszott növendékein; különösen azokon, kik a tanórákat szorgalmasabban látogatták; — érdekes volt azon öt leánykát egy- mással mellett látni s hallani, mint kezelték vonóhangszereket elég ügyességgel, kiknek legjelesbje utoljára több hangszer kíséretében pár nagyobb darabot is, kívánt szá-

batossággal játszott el. — Emmert h Antai zongoratanár fi- és leány növendékei közt feltűnő volt a különbség az előhaladásban, az utóbb elmentettek a mult vizsga óta jelentékenyen többre mentek amazoknál; — a rendes gyakorlatokon kívül, majd mindenike játszott egyes zenedarabokat is; — különösen kiemelendők a zongoranövendékeknek, hogy akárhányan játszanak valamely darabot, bár három zongorán is, játékok oly egybevágó és szabatos, mintha csak pár kéz játszanék egy zongorán, példa volt reá a rákóczy-induló, melyet 3 zongorán egyszerre 16 kéz játszott. Egy pár nagyobb darab, vonóhangszerek kísérete mellett is sikerülten adatott. — Gáspár Ignác zenedektanár fáradohatlan szorgalmának is megtermetek kívánt gyümölesei; — az előmenetel különösen a leánykáknál örvedtesen szembetűnő volt s mig a növendékek III-dik osztálya a nehezebb gyakorlatokból áll három-négyet sajátított el, a leánykáké majd valamennyit betanulta. — Mind a fi- mind a leány növendékek I-50 osztálya kisebb darabokat, a II-dik azonkívül pár zsolárt éneket, a III-dik pedig nagyobb darabokat két és négy hangra kielégítőleg adtak elő.

Általában kitűnt, hogy a leánykák szorgalomban s előhaladásban tulhaladtak a növendékeket; mi épen nem a tanároknak válik hátrányára s oajandó, hogy a növendékek jövődore a tanórákat szorgalmasabban látogassák s szüleiknek rájuk fordított gondoskodását igyekezéssel hálálják meg. — Nem látjuk feleslegesnek megjegyezni, hogy a növendékek a zene és ének elméleti ismeretben erősebben oktatassanak; minthogy pedig az elméleti ismeretnek vizsgálja a hallgatóságra nézve meglehetősen unalmas, másrészt pedig a zenedék nélkülözhetetlen elemét és alapját teszi, — nagyon fűdős lenne, ha az elméleti vizsga a választmány által a közvizsgát megelőzőleg szűkebb körben mindenkor szigoriban megtartatnék.

A zenede választmánya az alapszabályok értelmében a szorgalmuk által magukat kitüntettek válogatot zenede- és énekdarabokkal jutalmazta; e tekintetben leginkább oda volt irányozva a választmány akarata, hogy foleg azon növendékek jutalmaztassanak, kik zene vagy énekismereteket csaknem egyedül zenedékben nyerték s emiatt, nem eshetik rosszul ama növendékeknek, kik már a zenede megnyitása előtt is bírtak ily ismerettel, ha a választmány őket ily emlékdarabokkal ezuttal nem jutalmazhatta.

Ohajtuk, hogy zenedénk a kitűzött uton továbbra is sikerrel haladhasson; — ohajtuk, hogy utjóról azon akadályok, miket némely értelemes kezei könnyelműen oda- szórni nem állottak, lassankint elhárítatván, a zenede intézet évről évre több-több sikert mutathasson.

Főtiszt, superintendens ur rendelkezése s elnökléte alatt főiskolánkban is megtartattak az érettségi vizsgálatok. E vizsgálatot a bőséletimásod éves hallgatókon kívül az első és másodéves joghallgatók is letették, (mehogy utjokba valami nem szokatlan akadály górdítottessék) mindössze 61-en, melynek eredménye lön, hogy 59-en éretteknek találtattak és pedig hatan, u. m. Teleki Sámuel, Teleki Béla, Toldalagi Zsigmond grófok, Szana Tamás, Békési Gyula, Kassai Sámuel kitűnő — a többi, kielégítő előmenetelt tanusítva.

A földadó elengedtetése czéljából a mult hónapban az inség okozta károknak helyrajzi s számszerinti felvételére felsőbb rendelet folytán, egy pénzügyi biztossal, bizottmány indult ki, mely a városnak minden területét, feljárván s megvizsgálván, a földadónak részint egész, részint részben leendő elengedtetésére nézve a következőkben állapodott meg: 1.) A város körüli közeledek, a szépesi, ebési és ondódi puszták, a városnak minden egyes pusztája, alig némi kivétellel egészen elengedtetnek találtatván, de magához a tengerivetéshez is semmi remény nem maradván, e helyek után az adó egészen elengedtetnek tekintetett. 2.) Bejárta még a bizottmány a város minden erdőségét, hol általában az őszi rozsvetést az időhez képest jónak szemlélvén, abban állapodott meg, hogy a kaszálók s tengerivetések 1/3 részét tethetvén a művelhető területnek; az erdősekben levő kaszálók 1/3 részben károsodottaknak tekintessenek s az adó ugyamazon arányban engedtetsek el. Végre 3.) A „Gút“-ot vette a bizottmány szemle alá, hol is arról gyozodtek meg, mikép az öszivetések legnagyobb részben jól fizettek, a kaszálható területek megkaszálattak, kivéve a gúti telken levő városi birtokot s néhány szomszédos földrészt, hol a jég kárt tett. A kár itt 1/3 részre becsültetett s akép jegyeztetett be; a jég nem érte részek azonban egész adó alá esőnek találtattak. Ez értelemben az egész határ egyes részei megbeszültetvén, most minden egyes birtokos részére helyrajzi számai szerinti kimutatások készítettnek, melyek, hogy mielőbb készen legyenek s az adó-elengedési munka akadályt ne szenvedjen, 7 napdíjas irrok által szakadatlanul készítettnek.

— Közlebb arról értesültünk, hogy a katonai adóexecutio városunkban meg van szüntetve.

Ma este 7 órakor a péterfi színházban a városi szűkölködők felegyelésére a zenede érdekes hangversenyt adand; melyet is anyivalinkább ajánlunk a t. közönség figyelmébe, mert amidőn élvezetes est óráimben részesülend e hangversenyben megjelenő; egyszerű- mind azon edes öntudat érzete emelheti keblét, hogy az inségajlító könyvek letörlesében szintén alkalma nyílik. Ez érdekes hangverseny belépti díjai következők: nagy páholy 5 frt, kis páholy 3 frt. földszínen: támlásszék 1 frt, zártszék 70 kr. bemenet 40 kr. emeleti zártszék 40 kr. bemenet 30 kr. karzat 20 kr. — Jegyek előre válthatók

V. Igazság.

Abbé Terray francia pénzügyminiszter minden embert tekintet nélkül több-kevesebb adót rótt az alattvalóikra; utóbbira nagy volt az elégtelenség, még nagyobb a lárma. Tanácslák neki, hogy a lármazókat csukassa be; mindig ellenkezett, mondván: „Ugyan legyünk igazságosok; ha az embereket nyuzzuk, engedjük őket kiabálni is!”

VI. Európa legjobb katonái.

A lovas granátosok felett szemlélt tartott XV. Lajos, az angol követ is jelen volt. A király egy granátos előtt megállott, kinek arca egészen széttépte volt a sebheylektől. Elismerheti követ ur, hogy ez emberek arczára van írva, miszerint Európának legjobb katonái, mondá a király. De fölség! válaszolt az angol, mit mond azokra, kik e sebeket vágják? A király a találos szóra nem bírt válaszolni; ekkor a granátos megtörvén a katonai némaságot, mormogá, — „azok meghaltak mind.”

KÖZÜGYEK.

* A szatmármegyei fiók gazdasági egyesület az országos magyar gazd. egyletnek két oly módját jelöli ki, melyek által a kézi munkák osztályának hasznos foglalatosság s kenyérkereset nyújtatnak az inség tartamáig. Egyik, hogy Széchenyink azon régi olajának teljesítése által éretnek el — hogy Szatmármegye és város az országos vasúti hálózatba vonattassék be. — Szatmár városnak Nagy-Károlyon át létesítendő összeköttetése Debreczennel és a központon, a kivitelt könnyűségéhez képest előbb említett egyesület véleménye szerint annyi elönyt nyújt, hogy még akkor is bátran ajánlhatják az ország. egylet pártolásaiba, ha ezen összeköttetést a megvére és környékére nézve életkérdésnek nem kellene tekinteni. A másik mód lenne: a szamos folyónak hajókázható csatorna által eszközöndő összeköttetése az érrel s az ezzel előmozdított e cse di lép kiszáritása. Indítványozó ezzel meggyőződése szerint a kiszáritás kevés akadályval lenne egybekötve. A lép vízei, csatorna által felfogva délnyugati irányban vezetettek el s így az egész terület, némi mélyedések kivételével a földművelés czéljaira megnyeretnek s így a megyének erős jövedelmi forrása nyitnának, honnan a jelen év kárait pótolhatná.

** Almássy Pál a pest-miskolci vasútvonalon ügyben alakult központi bizottmány alelnöke, a bizottmányi tagokat f. h. 27-kére ülésre hívja össze, mely az enőgr. Zichy Ferenc lakásán, az „angol királyno“ vendéglőben tartatik meg.

□ A budai várostanács, hírszerint tetemes pénzösszeget járuland a Pesten fölláttatandó lelenczház építéséhez.

* Er-mihályfalvi levelezők aug. 6-ról 1863. írja: Istenek hála! az aratásnak vége, a nyomtatás derekán vagyunk. Helyben és a vidéken általában kielégítő. — A kevés élet jól eresztett, keresztje 3-4 vékát megadott. Tudok több esetet, 2 köből tiszta búza vetés után 15-20 köből — 5 vékáról 11 köből — 4 köbőlről 30-40 köből tiszta búzát nyert a gazda. A homokföldeken, a sílány részeken is oly gazdag termés volt, hogy 30 év óta ily gazdag termés nem volt; 13 köből vetés után 200 köből fizelt a föld, arató, nyomtató-részen kívül, — 2 köből vetés után 30-40 köből is volt. gyönyörű, nagy-szemű, — szóval itt általában mindenki megelégedett lehet a nyert állással. — Alföldi szűkölködő testvéreink nálunk és a vidéken felette nagy számmal vannak s hangya-szorgalommal iparkodnak magoknak munkájuk után kenyérkezelvőt szerezni, sokan közülok, — nők — aratás óta tallózással gyűjtögetnek gabonát, van olyan, ki meggyedmagával több köből összehordogattott. Az iparkodó szűkölködő szorgalma után szereshet annyit össze, mivel biztosítja magát s családját a jöhető szükség — éhség ellen. Tengeri, kolompér felette kevés lesz, csúszásra kevés eső volt s már későn jönne, a késői vetéshez van valami remény, ha megázhatnék. Széna a laposas helyeken lett elegendő, a háts részeken felette kevés, sarju is lesz kevés a laposokon.

** Ráczkeve mezővárosa folyamodott, engedtessek meg rendezett tanácsának megszűntetése s előjáróságának visszahelyezése az 1861 előtti állapotba. Pest-megye közelebbi tisztai gyűlésében nyilvánított, hogy az udvari kanczellária a helytartótanács által felterjesztelt vélemény alapján a ráczkevei rendezett tanács ideiglenes megszűntetését megengede.

** Wodianer Béla maglódi birtokos és Meisels Salomon pesti nagykereskedőtől külön-külön 1000 darab kenyér ajánlatot tett fel a kar, hogy az szeptember elsőltől kezdve 10 hónapra át száz-száz darabonként osszassék ki az inséget szenvedők közt.

** A hitelintézet pesti fiókja tudatja, miszerint Steinfeld Antal, a hitelintézet eddigi igazgatója, saját kérelmére visszalépné, helyébe Dumtsa Ignác neveztetett ki, ki is Semler Frigyes ural vezetendő ezental a hitelintézeti ügyeket.

IPAR, GAZDÁSZAT, KERESKEDELEM.

A kertész-gazdászati ügynőség termény- és műkiállítás.

Beküldött közelebből N. Szántórol Lonovics Miklós ur nagy mennyiségű terményeől szép széles magyar búza és duzzadt szemű skót árpa.

Debreczenből Szabó Lajos urtól igen jól sikerült üntermelésű amerikai rozs és feket zab.

Fred Lipót urtól kitünő nagyszemű és széles buza. Várkonyai Boguyai Lajos ur borából, hadasenyi rizling, muskotály stb. nagybecsű borok.

Debreczenből Csányi Dániel urtól kitünő eredeti számozódni borok.

Sárvári Jakab urtól 1860, 1861 évi finom érmelekki bakar borok.

A kertészeti-egyleti kertből Belle d' Louvain mirabeau d'ore szilva fajok.

Domokos Lajos urtól ors. kútintetében részesült aszalóminta, továbbá faszin vajonoz Diel vajkörte, dinnye k. tojashaj k. és zöld körte; mind kitünő szépek.

Nánássy Lajos urtól korán beéret eszászár k. és Vilmoskörte.

Hársányi Gábor urtól krumplikörte.

Rédli György urtól háromféle kopasz francia-barcz-galy, gyümölcsessel gazdagon.

Ember Mihálytól finom citrom- és cizukor körte.

Szabó Jánostól koronás francia alma.

Kerekes Jánostól Cantalupok fehér olasz dinya-nyék és nemzetiszin-esikokörte.

Nagyváradról műkertes Kopatsék János urtól Hollandi Cantalup.



Derecske 1865. Jul. 18. — Mint a hazai lapokból olvasható volt, a jelenlegi szárazság által előidézett széna- és takarmány-szükséglet segítené, mely miutánporos Földesi Lajos, megkísérelé a szeszavugógépek készítését s illetőleg forgalomba és használatba alkalmazását. Mezei gazdáink általa, annak hasznos voltát és eredményességét: egymást érték a megrendelések, ugyanolyan derek miutánporos helyisége, valódi kis gyár szétállított vette magára.

Hasznos foglalatot vélek lenni gazdátársainknak, midőn a jeles szerkezetű szeszavugó-gépet, legjobb lelkümmerttel ajánlhatom.

Előnye e gépnek a gyárból kikérült gépekén fölül: hogy kezei, küllői, csavarjai kovácsolt vasból levén, tartósak, biztosak, míg a gyári öntött részekből álló gépek kerekeinek fogai hamar kitérődzővé, meg sem javíthatók. Emellett e gépet egy ember kezelheti s két óra lefolyása alatt annyi szeszköt váglat, zabszemmi apróságra, mennyi 24 óráig, 40-50 darab szarvasmarhának vagy megfelelő mennyiségű birkáknak elegendő. A mű celszerűségével, jótállás melletti tartósságával, annak izetes esinos kiállítás versenye, emellett az ár sem oly magas, hogy azt bármely kis gazda megszerzhesse. Bizonyosságot szolgáltat azon körülmény is, hogy eddigelé mintegy 100 darab van részint forgalomban, részint megrendelés alatt.

Midőn tehát a jeles miutánporos elretrevaló és a legnagyobb köz-szükségletnek valóllatant örömetek s elismerésnek ezen az uton jutattok köztudomásra: ugyanekkor alkalmat nyujtok a gazdák-özönségnek arra nézve, hogy e gép megszerzésével igyekeztek magán segíteni. Sárréti.

Terménytár.

Debreczen. Aug. 7. — Gabnaneműekből, rozs és különösen kukorica a folytonos szárazság miatt mindinkább nagyobb figyelemben részesülnek. E heti vásáron el kelt: tiszta buza 4 frt 50 kr.—5 frt, rozs 2 frt 60—70 kr. zab 1 frt 80 kr.—2 frt, árpa 2 frt—2 frt 25 kr. tengeri 5 frt 50—50 kr.

A marhavész által okozott akadályok miatt, folyó lórinézvávárunk a szokottal később kezdődött, az eladásra szánt termények többnyire csak a héten érkezik, tehát a eladott 1500 mázsa egy nyiretti és 500 mázsa kényiretti gya pjauból, még eddig csak harmadrésze kelt el és pedig egyviretti 78—100 frt. kényiretti 68—76 1/2 frt.

Csávált bórók és erdélyi gidahabórók jó keresetben részesültek, szarvasmarhabórók a kiviteli tilalom miatt csak esőkentett áron voltak eladhatók.

Tollnak készlete 40 mázsa hamar vevőre talált, peche ly 140—150 frt. fosztatlan 60—100 forinttal fiztetett.

Hamu szirből 200 mázsa, mintegy fele a behozatalnak 12—15 forintot kelt el.

Nyíregyháza. Aug. 1. — Buza 5 frt 80 kr.—4 frt, kétszeres 5 frt 10—20 kr. rozs 2 frt 60—70 kr. árpa 2 frt 20—50 kr. zab 1 frt 65—75 kr. tengeri 5 frt 10—20 kr. (K)

Derecske. Aug. 5. — Mai napon tartott heti vásárcunkon, a piaci árak következők voltak: Buza 4 frt — kr. kétszeres 5 frt 60 kr. rozs 3 frt — kr. árpa 2 frt 40 kr. zab 1 frt. 60 kr. szalonna fontja 56 kr. zsir itejeje 46 kr. sertésbús fontj 16 kr. marhabús 10 kr. (F.)

Tokaj. Aug. 7. Tisztabuza 4 frt 25 kr. kétszeres 5 frt 50 kr. rozs 5 frt — kr. árpa 2 frt 40 kr. zab 1 frt 60 kr. tengeri 2 frt. 60 kr. kolompér 1 frt 60 kr. 1 mázsa liszt 0. számu 16 frt. — kr. — sz. — frt. — kr. kenyérliszt — frt. — krt széna 5 frt — kr. szalma — frt. szalonna 52 frt. zsir — frt. 1 font marhabús 11 kr. borjulus 14 kr. 1 öl bikfa 7 frt. (Z.)

Nagykálló. Jul. 51. Buza 4 frt — kr. kétszeres — frt — kr. rozs 2 frt 80 kr. árpa 2 frt 40 kr. zab 2 frt 20 kr. tengeri 5 frt — kr. 1 öl tüzifa 10 frt. 1 mázsa széna 4 frt 50 kr. 1 font szalonna 56 kr. krumpli 1 kr. marhabús 15 kr. fagygyugyertya 10 kr. buzaliszt 12 kr. szappan 50 kr. buzadara 16 kr. szalma 1 kr. olaj itejeje 40 kr. borsó 10 kr; lenese 8 kr; köleskása 7 kr. 4 iteze uj bor 14 kr. ó bor 20 kr. pálnka 16 kr. 1 font gersli 12 kr. paszuly itejeje — kr; disznózsir — kr. (H.)

Er-mihályfalva. Aug. 6. Tisztabuza 5 frt 80 kr. kétszeres 2 frt 80 kr. rozs 2 frt 40 kr. árpa 1 frt 80 kr. zab 1 frt 60 kr. tengeri 5 frt 20 kr. kása 6 frt 40 kr. paszuly 4 frt — kr. egy tyuktojás — kr. sertésbús fontja 16 kr. marhabús 10 kr. szalonna fontja 40 kr. 1 iteze zsir 44 kr. olaj — kr. 1 mázsa szalma — kr. (V.)

B. Ujfalu. Aug. 6. — Tiszta buza 4 frt 20 kr. kétszeres

5 frt 50 kr. rozs 2 frt 80 kr. árpa 2 frt 40 kr. zab 1 frt 90 kr. tengeri 5 frt 20 kr. köleskása 6 frt 50 kr. paszuly 5 frt 60 kr. lenese 6 frt 40 kr. borsó — frt — kr. szarvasmachák középső darabonként 26 frt. egy mázsa szalonna 56 frt. 1 font nyersfagygyu 18 kr. marhabús 10 kr. egy iteze bor 10 kr. sir 10 kr. pálnka 24 kr. lánpa-olaj 36 kr. (D.)

Kárezeag. Aug. 7. — tiszta buza 4 frt 80 kr. kétszeres 4 frt 20 kr. árpa 2 frt 80 kr. zab 2 frt 20 kr. tengeri 5 frt 60 kr. kása itejeje 9 kr. paszuly 7 kr. borsó 7 kr. lenese 8 kr. szalomának fontja 40 kr. fagygyugyertya 12 kr. szappan 24 kr. olaj 44 kr. marhabús fontja 11 kr. juhulus 10 kr. fehérbortetejeje 14 kr. vereshor 20 kr. (Cs.)

EGYVELEG.

— A Balkányi Szabó-család nemesi okmányai közt oly érdekes levéltöredéket volt alkalmunk a napokban olvashatni, mely a Zách Felician esetére látszik vonatkozni. Közöljük azt ugy, amint irva van:

„Erylek hgy mestersegedet igen jóul eerted hgy mestersegedreol neveznek tegedet Zabonok kedvem zerint volou Ne chykkedi el, ne leegh zomoro. Nogh eseti vala bizoon apoadnak seekin Clara neneednek de een opaadirvolou opaad lessek es feleslegem Clara neneedirvolou neneed mierethogh essembe von veerscerint volou rokonsaagod ha taavrolóis is de bizoun Zabochuk capitantul zaarmozasod tytted miképpen een is chak az esik nehez, hgy az allias plebs sorsaara jutottaal, laabod inai esek kezéd meg vadnók romolva azon leveesé mit mié futtasodban kergeteokteol kaptaal haat kard aialt fel nem verteodhetel zarmozasi rangóra. Hanem laotogas meg penceod inepben conditionarius teeslek. Visken hat teletek — — Maarrosban hgy taavol leegh azoktul kik megemerhetneenek mert opadhöz Felicianogh igen huzol de te magad is azért chak Zabo Casparnok mond magad.

Annó 13 — — (a szakadás miatt az év keltének két utolsó száma ki nem vehető)

Chaaky Joamos baathiad.

— Bihar megyében az idei aratás körülbelül 1,816,730 mérőt tesz. Ezenkívül a termelés és fogyasztásra még 547,277 mérő szükségesletik.

* Egy életbölcés bécsi szatós a hasznost a gyönyörűséggel igen eredetileg köti össze. Több mókust tart saját mutattatására, melyekkel, — hogy emlémk ne essék hiába — kávéf daráltat. Ugyanis a mókusok oly henger alakú kalitkában vannak, minek tengelye kis kerekeket hoz mozgásba, melyek egy kávé-örögöpet hajtának. Örömkint egy mókus, csupán ugrálása által 1 font kávéf öröl meg. Erre aztán el lehet mondani, hogy nem fogyasztja a kenyéret hiába.

* Reszler István szántársulata Sopronban két utolsó előléása jövedelmét jötköny czlokra szentelte: az alföldi szűkölködők, a soproni Orsolya-apácák s az evang. templom javára.

* Egy angol a hamburgi kiállításra 1400 font súlyu, 18 láb hosszú sertést állított ki. E csodállat mely 50 tallérnyi jutalmat nyert, Garibaldi név alatt mutattatott a világnak be.

** Arad megye törvényésze az arverési feltételek, sorrend stb. meghatározása végett, bizonyos birtokosnőnek több hitelezője között a bécsi nemzeti bankot is a bécs-belvárosi kiküldött bíróság utján megidézteni rendelvén, a törvényeszoja jelentéséből mint a „M. S.“ beszéli, ki-tünt, hogy Nemzeti Pál (nemzetibank) ur Bécsben nem tartózkodik.

** A „Courrier des Etats Unis“ jul. 18-ról egy igen sajtószertu parajai beszél el, mely közelebb két léghajós: Lewis John nevezetű angol és Tariteifer úr között ment végre, utóbbi porosz születésű. — E két egyen John- s Woodsham találkozt, hol mindkettő nyilvános léghajózást akart rendezni s egy közölk támadt vérontás következtében, mely kenyérirrigységből keletkezett, párbajra hívták egymást. Miután sokáig tanakodtak a fegyverválasztás iránt, végre abban egyeztek meg, hogy léghajójában fognak verkedni akép, hogy egyik sem a másik személyére, hanem léghajójukra fognak tüzelni. Miután azonban a pisztolygolyó nem igért kellő eredményt, elhatároztattok, hogy nagyobb fegyvert választanak, mely négy súlyos golyóval lesz töltve. Az egészet hamburgnak tarták egyideig. A paraj azonban néhány nap előtt Sallisburg falu felett Vermont határán végbement. A Bostonban készült egyenlő két léghajó 80 lépés távra szállt fel, adott jelre két lövés hallatszott. A ballonok egyike ezután nyugatra folytatta útját tovább. A másik néhányszor korralfogott s előbb esdesen, később mindig sebesebben, a föld fele szállt. Lewis ur, ki ez utóbbiban volt, eszmélet nélkül találtatott szétzúzott karral. Életehek azonban remény van. Tariteifer urról nem tudatik, mi lett belőle.

Egyenkint elősorolása

a debreczeni ref. egyház kistemploma és tornya újbólépítésére 1863. május utolsó napjáig tett ajánlatok s adományoknak. (A * gal jelölt összegek befizetettek, a többi csak megajánlatott.)

(Lásd: 1865. 51. szám)

Hatvan utcaikülváros 1-ső tized.

Szecey Sámuel 2 frt. * 6 frt. — Várad Gábor 5 frt. * 9 frt. Szabó István 1 frt. — Bonyhai Péter 40 kr. * 1 frt 20 kr. — Kiss Mihály 1 frt. 60 kr. — Veisz Márton 40 kr. * 1 frt. 20 kr. — Nánássy Mihály 1 frt. 5 frt. — Nagy Sándorné 40 kr. * 1 frt. 20 kr. —

Folytatása a mellékleten

Kis József
Péterné
1 frt. *
Mihály 2
— Salla
— k.
— k.
60 kr.
— czeni S
80 kr.
— Erdei G
1 frt. —
1 frt. 60
5 frt. —
* 1 frt.
* 5 frt.
— Kolo
István 8
Szilgyi
— Pata
60 kr.
— 20 kr.
— 20 kr.
— 2 frt.
Varga F
Bajdó G
— Kun
Kovács
Czibere
nos 50
frt. 60
60 kr.
kr. * 6
vón 1 fo
— Moln
Olah M
kr. — 20
— 20 kr.
Kis Bal
* 3 frt.
Farkas
Bodzás
Debrecz
zsef 30
száros
Nagy S
Szabó
Nemény
Békési
40 kr. *
20 kr. *
Kállay I
— Vig
— Kis
— Szek
Molnár
Ozv. T
1 frt 6
Péter 2
— Mat
Nagy J
60 Győ
István

A
oldal 2-
a 4-duk
„definiá
h. Dar

MENNYESEN

Melléklet a „Hortobágy“ 1863-diki 28-dik számához.

Hálanyilatkozat.

Tekintetes városi tanács!

Miután a tanuló ifjúsági tüzoltó egylet, némely a kor kívánalmi szerinti belsejüket illető módosításokat létesítendő, a tekintetes városi tanácsnak ismert és sokszorosan igénybe vett áldozatkészségéhez...

Maradván a tekintetes városi tanácsnak

Debrecezen 1863. év Jul. 15.

alázatos szolgálói

a főiskolai tüzoltóegylet, s nevében

Tabajdi Lajos és Biró Károly jegyző.

Nyilvános köszönet.

Miután az isteni gondviselésnek tetszett engemet szememvilágítól megfosztani s ezzel súlyos betegségem mérti rám, hogy mily csapás volt lét elől gyermekből álló családomra...

Debrecezen 1863. Julius 50.

Ditrich Antal m. k. főlelmi tanár.

A helybeli szűkölködők részére és irányában, folyó augusztus 7-ik napjáig következő adakozások és ajánlatok jegyzetettek be:

1. Magát megnevezni nem akaró N.B. uradott 10 forint, ugyanaz egy olyan egészséges szegény embernek, aki f. évi október 1-től a tavaszi munka beálltig...

Kelt Debrecezen. 1863. Augusztus 6.

Szentgyörgyi Elek m. k. bizottmányi tollvezető.

69-dik ÁRJEJYZÉK

az „István“ gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debrecezenen költségmentesen, köszönpajzsok mellett, osztrák értékben kötelezettség nélkül.)

Table with 4 columns: Item description, Price per unit, Quantity, Total price. Lists various flour and meal products.

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. felzetendő. E betétazonban a vévő visszakapja, ha a zsákot, az elvétel számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszaszállítja.

Debrecezen 1863. Jun. 22.

Kiadó: a debreczeni Színűgyegylet.

Felölös szerkesztő: Sárváry Elek.

Kimutatása

a csász. kir. szabadt. tiszavideki vasút üzembevitelének.

Large table showing financial data for the railway project, including columns for 'Utazók száma', 'Utazók száma', 'Utazók száma', 'Utazók száma' and various monetary values.

A cs. kir. tiszavideki vasút igazgatósága.

MENNYBEND

a tiszavideki vasútvonalon, 1863-dik év Május 1-jétől kezdve érvényes az 1863-dik nyírúhívakvára.

Table with 4 columns: Station name, Distance, Price, Notes. Lists stations like Bécs, Pest, Szabolcs, etc.

A közállomásokról indulás idejé, a minden pályaközpontban közzegesített részletes menetrendben van kimutatva. A vasúthoz csatlakozó postaközpontok indulásai: Áradól Síkszerre naponta...

HIRDETMÉNYEK.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek 1865. évi. jul. hó 15. n. 6436 szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré tétetik, mikép Reviczki Emil mint felperes részére Szathmári Gábor mint alperestől 550 ft váltói tartozás s járuléka erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen, hat ló és egy vasas szekér a lovászában folyó évi aug. hó 11. napján d. e. 9 órákor nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kívánók meg hívattak.

Mocsy József.
váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó tag.

1-1

Felkérés.

Debreczenben a piacutczai 2139 számú házra, — mely külső földjével jelenleg 25,000 forintra becsültetett: alulirt, illő kamatra 2200 forintot kér kölcsön, fent érintett ház betáblázása által leendő biztosíték ajánlása mellett.

Bővebben értekezhetni e tárgyban a „Hortobágy” szerkesztőségénél.

Rakovszky Zsuzsánna.

210.
1863.

V. B.

Árverési hirdetmény.

Teitelbaum Albert helybeli lakostól állítólag előbb váltóügyi végrehajtás után a Steinfeld A. és Feischl Fülöp részükre, később közjogi végrehajtás után lezlogolt és megvesztült hábitulok a f. évi aug. hó 15. napján d. u. 5 órákor ugyanannak a piacutczai 1712 számú Poroszlayféle háznál levő lakhelyén tartandó közönséges árverés útján a legelőbbet ígérőknek azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Kelt Sz. kir. Debreczen város városi bíróságának 1865. Jul. 20. tartott üléséből.
Kiss Imre m. k. jegyző.

1-1

Orvosdoktor Löwenstein Vilmos Szülész-mester

található reggel 8 óráig
delután 3 óráig

Lakása, Antaliféle ház Piacz 2142.
szám alatt.

4-5

Eladóház.

Egy jókarban levő ház, mely tágas udvarral 5 szobával, konyhával s kamarával s melléképülettel, — melyben szintén 5 szoba van, továbbá istálló s szalmakút s azonkívül kiskerttel is el van látva: minden órában eladó. — Értekezhetni a venni szándékozóknak a tulajdonosnővel említett háznál a füvészkert utcán 1081 szám alatt.

1-5

Kiadó-bolt.

A főpíaczon 1715-ik számú Poroszlay-ház alatt egy bolt két mellette levő szobával folyó év szeptember elejétől kiadó.

Ertekezhetni Szathmári Testvéreknel.

1-5

Nincs többé poloska és svábbogár!!!

Nevezett férgeknek bizonyos és gyors hatást okozó s hatására névben minden más féregvesztő szert felülmul, a sikeres eredményben sokszorosan kipróbált s általános elismerésben részesült

„Poloska és svábbogár-vesztő festvény.”

Ily féregirtó szerből, egy nagy üveg ára, használati utasítással 1 ft o. é. Kisbeli üveggel 50 kr.
Debreczenben egyedül Hegedűs Károly kereskedésében kapható.
Említett szer jellesege s gyors hatásáról jót állanak, mind a bizományos, mind a szer készítői.

Lázár A. N. és társa
vegyszerek Budán.

Nincs többé patkány és egér!!!

Patkány és egér leggyorsabban vesztethető el s irtható teljesen ki, a miáltalunk fel-talált s minden más ilyenmű szert jóságga és gyors hatására folytán messze felülmúló

„Patkány és egér-vesztő labdacsokek”

alkalmazása által.
Ára egy skatulyának használati utasítással ellátva 80 kr. o. értékben,
Debreczenben egyedül Hegedűs Károly kereskedésében kapható.
E szer jellesege s gyors hatásáról kezeskednek mind a bizományos, mind feltaláló, készítői.

Lázár A. N. és társa
vegyszerek Budán.

5-5

Bérbe adó kaszáló.

Nagy-Cserén néh. Király Istvánféle 8 boglyás kaszáló a szerencsi folyásban f. évi Múnd-szentől fogva egy évre bérbe kiadó. — Értekezhetni Cs. u. 409. sz. a. a tulajdonossal.

5-5

Ajánlkozás.

Van szerencsém értesíteni mindazon t. cz. urakat, kik szabómesteri iparüzletemet ezeltől is igénybevére, bizalmukkal szerencsétlettek: miszerint Sasutczán 18. szám alatti lakásomon — jelenleg csak is a kezemhez adandó kelmek elkészítésére szorítkozhatván — iparüzletem újlag megnyitottam s mindenrendű férföltönyök leggyorsabb elkészítésével szolgálni ismét szerencsés lehetek.

a városi Tanács.

Debreczen. 1863. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek 1865. évi. jul. hó 20. n. 6785 szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré tétetik, mikép Klein Eliás mint felperes részére Tornay Ferencz mint alperestől 550 ft váltói tartozás s járuléka erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen, kávéházi beruházás, ló, szekér, lutor stb. nevezett alperesnek helybeli lakásutczai lakásán folyó évi aug. hó 10. napján d. u. 5 órákor nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kívánók meghívattak.

Mocsy József.
váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó tag.

1-1

A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó tag.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek 1865. évi. febr. hó 19. n. 1947 szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré tétetik, mikép Kainrath Ignác mint felperes részére Nagy András mint alperestől 165 ft váltói tartozás s járuléka erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen, lutor és ruhánielemek, szekér, lóvak stb. nevezett alperesnek helybeli lakásán folyó évi aug. hó 14. napján d. e. 9 órákor nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kívánók meghívattak.

Mocsy József.
váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó tag.

1-1

A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó tag.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek 1865. évi. jul. hó 16. n. 6611 szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré tétetik, mikép Varga Imre mint felperes részére Nagy András mint alperestől 165 ft váltói tartozás s járuléka erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen, lutor és ruhánielemek, szekér, lóvak stb. nevezett alperesnek helybeli lakásán folyó évi aug. hó 14. napján d. e. 9 órákor nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. — Mire a venni kívánók meghívattak.

Mocsy József.
váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó tag.

1-1

A váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó tag.

Földbirtok és szőlőeladás.

A hegyesi pusztán 17 és fél nyilas szántóföld, a rajta levő gazdasági épületekkel és gyümölcsösökkel együtt örök áron eladó, vagy haszonbérbe kiadandó. A birtoklás kezdete folyó évi szeptember 1-5 napja leand.

Jankán (Dószeg mellett) pedig 2 darab 82 kapalyu szabad szőlő, pajtákkal ellátva örök áron eladó.

Ertekezhetni mindenik tárgyra névben, Debreczenben hatvanutczán 1097 sz. a. lakó föld- és szőlőtulajdonossal.

2-5

5327.

1863.

Hirdetmény.

Életheleptetése egy új üzleti szabályzatnak.

A magas es. kir. kereskedelmi Ministerium f. é. június 50-iki és 544. 739. szám alatti kibeosztásával, a birodalom valamennyi vaspályákat kötelezőleg helyben hagzott új üzleti szabályzat, a személy és áru szállására névben, a tisztviselői vaspályán.

1865. évi augusztus 14-től kezdve fog érvénybe léptetni.

E naptól fogva tehát a tisztviselőknél szállítandó személyek és áruk csak ezen új szabályzat határozatai alapján vétetnek fel s követezőleg minden a szállításra valamint az áruképzés kezességére és biztosítására névben eddig fennálló határozományok egyuttal megszüntetnek.

Az új üzleti szabályzat minden állomáson darabja 15 krajczáron kapható, különben is közhasználatra s megtekintésre meg lesz minden állomási-irodában, valamint a pályá vendégfogóban.

A gyors- és fuvarúri szállítási idejére névben fennálló határozatok — a jelen új üzleti rendszabály általános alapelvei alkalmazása mellett — egyelőre érvényben maradnak. Ezen határozatok bekövetkezendő változása, valamint a díjak, melyek a kézbesítési — idő megmentésére esetében, külön kikötött kárpótlás biztosításáért fizetendők, — külön fognak hirdettetni.

Bécs. 1865. Július 14.

Az igazgatóság.

5-5

Kiadó lakás.

Széchenyutczán 1809 sz. alatti ház, öt szobával, konyhával, kamara, istálló, udvar és kerttel együtt, lóremlyi grában kiadó. — Értekezhetni eziránt ugyanazon utczában levő környomdában.

2-5

Árverési hirdetés.

Vagyonbuktott Kegyes Gábor esődöntőmegelőző tartozó kádasutczai ház, házután való földjével együtt a hitelező-választmány határozata folytán a f. 1865-ik évi aug. 23. szükség esetében ugyanazon év szeptember 25-ikén, mindkét határrapon d. u. 5 órákor a helyszínen, árverésben eladatik. Az árverési feltételek tömeggondnok Suly György urnál megtekinthetők.

2-5

Fekvő-birtok haszonbérbe adása.

Sz. k. Debreczen város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a Tiszával határos oltai pusztá, mely 1600 □ ölével számítva 8326 1/4 holdat tesz, a rajta levő alkalmas gazdasági épületekkel egyetemben, 1864 szeptember 29-től számított 12 évre, akár egészben, akár két, körülbelül egyforma tagban, folyó 1863-dik évi október 1-5 napján, Debreczenben a nagytanácssteremben reggeli 10 órákor tartandó nyilvános árverésben, haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a városi számvévo hivatalnál addig is megtekinthetők. 10 %-től bántapénzzel ellátott lepecsételt írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak. Kelt Debreczenben az 1863. jul. 30-kán tartott tanácsülésből

2-6

a városi Tanács.

Debr

Meg
minden v
Előfizetési m
6 ft, fél
három hóna
szerencsés
adótíval.
Jelentési 3.
házi

Egy ör

Ister
apádnak,
vánságát,
selek meg,
hogy azon
mek- és i
legnépes
régí tüz
a régi id
béli néme
város há
fogva, en
nak elfog
kos, ki a
egyszerű
városoké
dül a tu
élnék; n
képek
Kez
folytatás
Ott
templom
város n
templom
tervét m
tette: de
két toro
Előbb eg
helyébe,
oszlop
szóskés
A régi g
tanár B
részetsz
zoknyo
mellett
nevezett
mások a
délre ne
gött Rá
nagyhár
a templ
vasárna
tott izm
tek bor
ny ában
Mióta k
két eml
melynek
szellett
járt viss
M
zát töb
épületi
alakuló
szobrai
felől es
polgár
nevezte
— az
elkötö
noklati
Hihető
K o m á
a burz
magánl
szavak
emléke
arról is
dós fé
Tornay
Daniél
predik
is meg
később
day Es
czely J
nak a j
jóltevé
volna,